

साझाकुरा

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

नागस्वती खहरेमा स्ल्याब ढलान

हेटौंडा, २६ असार/बर्बा
नागसाय यातायातले अवरोध हुनेगरी उमिने हेटौंडा-७ नागस्वती खहरेका स्ल्याब ढलान सुरु गरिएको छ । हेटौंडा-७ नागस्वतीमा रहेको खहरेमा स्ल्याब ढलान कार्यको सोमबार उदघाटन भएको छ । हेटौंडाका उप-मेयर राजेश बागिचाले उक्त ढलान कार्यको उदघाटन गरेको थिए । उदघाटन कार्यक्रममा बडाधेश दामोदर गौतम, नडासदस्यहरु सन्तोषा पाख्रिन, राधिका विक, श्यामसुन्दर परियार र दिनेश थापामगरको सहित स्थानीय समाजसेवीको उपस्थिति रहेको थियो । हेटौंडा उपमहानगर र वडा कार्यालयको वित्तियोजीत रकमको उक्त ढलान कार्य भएको बताइएको छ । ढलान भएसँगै बर्बा हुने अवरोध हट्ने स्थानीयले बताएका छन् ।

बागमतीमा ४६ प्रतिशत रोपाइँ, सिँचाइका लागि आकाशकै भर

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २६ असार/केही दिनेदेखिको वर्षाका कारण बागमती प्रदेशमा हालसम्म ४६ प्रतिशत धान रोपाइँ कार्य सकिएको बागमती प्रदेशको कृषि विकास निर्देशनालय हेटौंडाले जनाएको छ ।

भौगोलिक चिह्नका र सिँचाइको अभाव रहेको बागमती प्रदेशमा धानखेतीका वर्षा आकाशको पानीका मरमा खेती गर्नु परेकाले धानखेतीमा समस्या रहेको बताइएको छ । साथै किसानलाई मलको पनि समस्या रहेको गुनासो आइरहेको छ । बागमती प्रदेशको १३ जिल्लामा कुल एक लाख २० हजार पाँच सय ६९ हेक्टर जमिनमा धानखेती हुँदै आएको छ । तर, अहिलेसम्म बागमती प्रदेशमा करिब एक लाख १३ हजार हेक्टर जमिनमा धानरोपाइँ सकिएको सो कार्यालयले जनाएको छ ।

पर्याप्त वर्षा नभएपछि प्रदेशभर धान रोपाइँ प्रभावित बनेको छ । कृषि विकास निर्देशनालय हेटौंडाको असार २२ गतेसम्मको तथ्यांक अनुसार धादिङमा सबैभन्दा कम र भक्तपुरमा धेरै धान रोपाइँ भएको छ । निर्देशनालयका अनुसार धादिङमा २३ र भक्तपुरमा ८२ प्रतिशत रोपाइँ भएको छ । धान रोपाइँको जिल्लागत तथ्यांक हेर्ने हो भने दोधौमा काठमाडौँ जिल्ला परेको छ ।

काठमाडौँमा ७५ प्रतिशत रोपाइँ सम्पन्न भएको छ । यस्तै चितवनमा ५०, मकवानपुरमा ३०, नुवाकोटमा ३८, रसुवामा ४६, ललितपुरमा ६९, काभ्रेपलाञ्चोकमा ६९, सिन्धुपाल्चोकमा ५२, रामेछापमा ३०, दोलखामा ५० र सिन्धुलीमा ३३ प्रतिशत रोपाइँ भएको बागमती प्रदेश कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका सचिव शरण पाण्डेले जानकारी दिए । अधिल्लो वर्षाको यो

अवधिमा यी जिल्लामा ५० प्रतिशत भन्दा माथि रोपाइँ भएको थियो । सिँचाइ सुविधा नभएका ठाउँमा धान रोपाइँ हुन नसकेको निर्देशनालयले जनाएको छ । मनुष्य कैलासा सक्रिय नहुँदा यो वर्ष किसानलाई समयमै धान रोउन समस्या भएको हो । सिँचाइ पुगेको स्थान र खोला आसपास क्षेत्रमा भने धान रोपिएको छ । आकाशकै पानीको भर पर्नुपर्ने ठाउँमा अझै रोपाइँ हुन सकेका छैन ।

बागमतीका केही जिल्लामा यो वर्ष चेत महिना तथा बर्मीका असार नागपछि रोपाइँ थालिएको थियो । बागमतीको ६० प्रतिशत जमिन आकाशो पानीको भरमा खेती गर्नुपर्ने बाध्यता छ । बागमती प्रदेश सरकारले सिँचाइका क्षेत्रमा ठूलो लगानी गरे पनि किसानले अझै पनि आकाशो पानीको भरमा पर्नुपर्ने बाध्यता छ । यसर्थ सिँचाइका कांछ

धान रोपाइँ भएको छ ।

काठमाडौँ जिल्लामा कुल ६ हजार १५ हेक्टर जमिनमा धान रोपाइँ हुँदै आएकोमा हालसम्म ४ हजार ४ सय ११ हेक्टर जमिनमा रोपाइँ सम्पन्न भइसकेको छ । सो वर्ष धानको बीउ राख्ने समयमा पनि पानी नगरेका कारण कतिपय किसानले धानको बीउ हिन्या राखेका कारण पनि रोपाइँ गर्न ढिलाई भएको छ । पाउनको अन्त्यसम्म पनि धान रोप्ने सक्न नसकेको छ । त्यसपछि भदौ सातेपछि किसानको व्यस्तता कोटी रोजमा हुने गरेको छ ।

यस्तै काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा ६ हजार ७ सय ८२ हेक्टर मध्ये ४ हजार ५ सय ६७ सिन्धुपाल्चोकमा ८ हजार ७ सय ८२ हेक्टरमध्ये ४ हजार ५ सय ६७, रामेछापमा ७ हजार ८ सय ५९ हेक्टर जमिनमा हाल २ हजार ३ सय ५८, दोलखामा २ हजार ८ सय १४ हेक्टर जमिनमध्ये हालसम्म १४ सय ७, सिन्धुलीमा ११ हजार ७ सय ७७ हेक्टर जमिनमध्ये ३ हजार ८ सय ४ धादिङमा ११ हजार ५ सय ७६ हेक्टरमा धान रोपाइँ हुँदै आएकोमा हालसम्म २ हजार ६ सय ६२ हेक्टरमा रोपाइँ सकिएको कृषि विकास निर्देशनालय हेटौंडाले जनाएको छ ।

गोदामधर भाडामा चाहियो ?

मकवानपुर जिल्लामा पर्ने पूर्व-पश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत हेटौंडाबाट १७ किलोमिटर पश्चिम नारायणगढ जाने बाटोमा अवस्थित मनहरी गाउँपालिका वडा नम्बर- ९ खरङ्गामा साढे २ बिगाह जग्गामा रहेको व्यवस्थित तथा सुबिधायुक्त ९७०० र ३१०० स्क्वायर फिटको दुईवटा गोदाम घर, बत्ति पानीको सुविधा सहितको अफिस तथा क्वाटर भाडामा रहेको हुँदा बहुराष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय उद्योग प्रलिष्ठान तथा व्यवसायीक प्रयोजनका लागि सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध गर्दछु ।

सम्पर्क : ९८०२५३०३०३

सोलिड्यारिटी इन्टरनेशनल एकेडेमी कलेज अफ होटल एण्ड हस्पिटालिटी म्यानेजमेन्ट

प्रोफेशनल स्कील एण्ड ट्रेनिङ डिपार्टमेन्ट

यही आउँदो शैक्षिक सत्र २०८० देखि यस सोलिड्यारिटी इन्टरनेशनल एकेडेमी कलेज अफ होटल एण्ड हस्पिटालिटीको लागि कक्षा ११ मा अध्ययन गर्न इच्छुक विद्यार्थीहरुको लागि कक्षाहरु सञ्चालन गरिँदैछ ।

भर्ना र थप जानकारीको लागि यसै कलेजको कार्यालयमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्कको लागि
०५७-५२१२७२, ९८०१०६८६४१, ९८४८८२२७७ (प्रिन्सिपल)

Congratulations to all the students who have passed SEE! Your hard work and dedication have paid off.

YOU CAN NOW MOVE ON TO THE NEXT STAGE OF YOUR ACADEMIC JOURNEY WITH HSM

ADMISSIONS OPEN FOR

+2

- SCIENCE
- MANAGEMENT
- HOTEL MANAGEMENT
- BEAUTICIAN & HAIR DRESSER

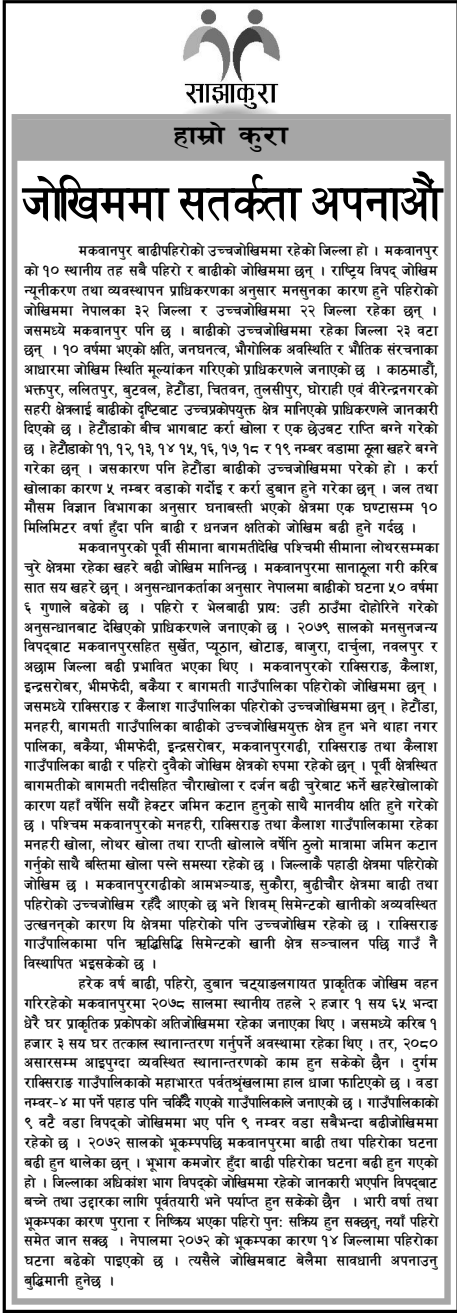
For inquiry:
9855074222

» ENROLL NOW

"कडा अनुशासन, स्तरीय शिक्षा"

Hetauda-4, Makawanpur info@hsm.edu.np www.hsm.edu.np

DELIVERING TOP-NOTCH EDUCATION SINCE 1995

जोखिममा सतर्कता अपनाऔं

मकवानपुर बाढीपहिरोको उच्चजोखिममा रहेको जिल्ला हो । मकवानपुर को १० स्थानीय तह सबै पहिरो र बाढीको जोखिममा छन् । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूरीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका अनुसार मनसुनका कारण हुने पहिरोको जोखिममा नेपालका ३२ जिल्ला र उच्चजोखिममा २२ जिल्ला रहेका छन् । जसमध्ये मकवानपुर पनि छ । बाढीको उच्चजोखिममा रहेका जिल्ला २३ वटा छन् । १० वर्षमा भएको क्षति, जनघनत्व, भौगोलिक अवस्थिति र भौतिक संरचनाका आधारमा जोखिम स्थिति मूल्यांकन गरिएको प्राधिकरणले जनाएको छ । काठमाडौं, भक्तपुर, ललितपुर, बुटवल, हेटौडा, चितवन, तुलसीपुर, घोराही एवं वीरेन्द्रनगरको सहरी क्षेत्रलाई बाढीको दृष्टिबाट उच्चप्रकोपयुक्त क्षेत्र मानिएको प्राधिकरणले जानकारी दिएको छ । हेटौडाको बीच भागबाट कर्ा खोला र एक छेउबाट राप्ति बग्ने गरेको छ । हेटौडाको ११, १२, १३, १४ १५, १६, १७, १८ र १९ नम्बर वडामा ठूला खहरे बग्ने गरेका छन् । जसकारण पनि हेटौडा बाढीको उच्चजोखिममा परेको हो । कर्ा खोलामा कारण ५ नम्बर वडाको गदौइ र कर्ा डुवान हुने गरेका छन् । जल तथा मीनम विज्ञान विभागका अनुसार घनाबस्ती भएको क्षेत्रमा एक घण्टासम्म १० मिलिमिटर वर्षा हुँदा पनि बाढी र धनजन क्षतिको जोखिम बढी हुने गर्दछ ।

मकवानपुरको पूर्वी सीमाना बागमतीदेखि पश्चिमी सीमाना लोचरसम्मका चुरे क्षेत्रमा रहेका खहरे बढी जोखिम मानिन्छ । मकवानपुरमा साताढूला गरी करिब सात सय खहरे छन् । अनुसन्धानकर्ताका अनुसार नेपालमा बाढीको घटना ५० वर्षमा ६ गुणाले बढेको छ । पहिरो र भेलबाढी प्रप्रः उही ठाउँमा दोहोरिने गरेको अनुसन्धानबाट देखिएको प्राधिकरणले जनाएको छ । २०७९ सालको मनसुनजन्य विपद्बाट मकवानपुरसहित सुर्खेत, प्युठान, खोटाङ, बाजुरा, दार्चुला, नवलपुर र अछाम जिल्ला बढी प्रभावित भएका थिए । मकवानपुरको राक्सिराङ, कैलाश, इन्द्रसरोवर, भीमफेदी, बकैया र बागमती गाउँपालिका पहिरोको जोखिममा छन् । जसमध्ये राक्सिराङ र कैलाश गाउँपालिका पहिरोको उच्चजोखिममा छन् । हेटौडा, मनहरी, बागमती गाउँपालिका बाढीको उच्चजोखिमयुक्त क्षेत्र हुन भने याहा नगर पालिका, बकैया, भीमफेदी, इन्द्रसरोवर, मकवानपुरगढी, राक्सिराङ तथा कैलाश गाउँपालिका बाढी र पहिरो दुवैको जोखिम क्षेत्रको रूपमा रहेको छन् । पूर्वी क्षेत्रस्थित बागमतीको बागमती नदीसहित चौरखोला र दर्जन बढी चुरेबाट फर्ने खहरेखोलाको कारण यहाँ वर्षेनि सयौं हेक्टर जमिन कटान हुनुको साथै मानवीय क्षति हुने गरेको छ । पश्चिम मकवानपुरको मनहरी, राक्सिराङ तथा कैलाश गाउँपालिकामा रहेका मनहरी खोला, लोचर खोला तथा राप्ती खोलाले वर्षेनि ठुलो मात्रामा जमिन कटान गर्नुको साथै बस्तिमा खोला पले समस्या रहेको छ । जिल्लाकै पहाडी क्षेत्रमा पहिरोको जोखिम छ । मकवानपुरगढीको आमभन्ज्याङ, सुकौरा, बुढीचौर क्षेत्रमा बाढी तथा पहिरोको उच्चजोखिम रहँदै आएको छ भने शिवम् सिमेटको खानीको अव्यवस्थित उत्खननको कारण थि क्षेत्रमा पहिरोको पनि उच्चजोखिम रहेको छ । राक्सिराङ गाउँपालिकामा पनि क्वाड्रिसिड सिमेटको खानी क्षेत्र सञ्चालन पछि गाउँ नै विस्थापित भइसकेको छ ।

हरेक वर्ष बाढी, पहिरो, डुवान चट्याङलगायत प्राकृतिक जोखिम वहन गरिरहेको मकवानपुरमा २०७८ सालमा स्थानीय तहले २ हजार १ सय ६५ भन्दा धेरै घर प्राकृतिक प्रकोपको अतिजोखिममा रहेका जनाएका थिए । जसमध्ये करिब १ हजार २ सय घर तत्काल स्थानान्तरण गर्नुपर्ने अवस्थामा रहेका थिए । तर, २०८० असारसम्म आइपुग्दा व्यवस्थित स्थानान्तरणको काम हुन सकेको छैन । दुर्गम राक्सिराङ गाउँपालिकाको महाभारत पर्वशृङ्खलामा हान्न धम्रा फाटिएको छ । बडा नम्बर-४ मा पर्ने पहाड पनि चढिँदै गएको गाउँपालिकाले जनाएको छ । गाउँपालिकाको ९ वटै वडा विपद्को जोखिममा गए पनि ९ नम्बरा वडा सबैभन्दा बढीजोखिममा रहेको छ । २०७२ सालको भूकम्पपछि मकवानपुरमा बाढी तथा पहिरोका घटना बढी हुन थालेका छन् । भूभाग कमजोर हुँदा बाढी पहिरोका घटना बढी हुन गएको हो । जिल्लाका अधिकांश भाग विपद्को जोखिममा रहेको जानकारी भएपनि विपद्बाट बच्ने तथा उद्धारका लागि पूर्वतयारी भने पर्याप्त हुन सकेको छैन । भारी वर्षा तथा भूकम्पका कारण पुराना र निष्क्रिय भएका पहिरो पुनः सक्रिय हुन सक्छन्, नयाँ पहिरो समेत आन सक्छ । नेपालमा २०७२ को भूकम्पका कारण १४ जिल्लामा पहिरोका घटना बढेको पाइएको छ । त्यसैले जोखिमबाट बेलेमा सावधानी अपनाउनु बुद्धिमान हुनेछ ।

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू		
जकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा	
प्रहरी कन्ट्रोल:	१००	नेपाल रेडक्रस: ४२०७११, ९८४४२०८९४२
जिल्ला ट्राफिक:	४२०४९९	हेटौडा अस्पताल: ४२०३०४
बडा प्रहरी:	४२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ४२०७४९८८४१०४००
पशुपतिनगर इलाका:	४२०४९८	मनहरी रेडक्रस: ९८४४१०४८२१
पाल्पुङ इलाका:	६२०४४७	छतिवन रेडक्रस: ९८४१९२२११
मनहरी इलाका:	९८४४०९०१५१	भीमफेदी रेडक्रस: ६२०४९९
इलाका फायरबारी:	६२११९८०	बसबाराही रेडक्रस: ९८४४३०२९८४
इलाका भीमफेदी:	६९१४६२	बसबारी अस्पताल:०४०४२७८७, १८४११११४
इलाका ट्रिपन:	९८४४२१९३८१	बसमाडौँ एम्बुलेन्स: ९८४४२१७५७४
चीकोटोल चौकी:	६९२०००	बाष्पा गजः १०१
चौमाडा चौकी:	९८४४०४१५०४	आल हेल्थमाइन नेपाल: १०९८
नेवारपानी चौकी:	९७४४०००२९९	माइती नेपाल: ४२१०४०
फल्केच चौकी:	९८४४०३१३६८	अपाङ बाल अस्पताल ९८४४२९४४४४
पदमपोखरी चौकी:	९८४४०९९७८९	

भोलिको पत्राे
भोलि वि.सं. २०८० असार २८ गते विहवार १३ जुलाई २०२३ । एकादशी, श्रावण कृष्णपक्ष । दिल्तामा ११४३ ने.सं । सुगौदय ५.१८, सुर्‍यास्त ७.०० ।

आजको राशिफल	
मेघ : दिन रमाइलो हुनेछ	तुला : आफूतले धोका दिन सनेछुन्
वृष : मन खिन्न हुनेछ	वृश्चिक : मनमा उमड्ग बढ्नेछ
मिथुन : शारीरमा स्फुर्ती बढ्नेछ	धनु : रमाइलो छोटो यात्रा हुनेछ
कर्कट : घरघरसँग मेलीमिलाए हुनेछ	अकर : काम गर्ने आसवन बढ्नेछ
सिंह : पढाइलेबाड्दमा सफलता मिल्नेछ	कुरु : असुरको विश्वास जित्न सकिनेछ
कन्या : घरेलु समस्याले सताउनेछ	मीन : विवाद बढ्न सक्नेछ

नेपाली कांग्रेसको चेहरा, चाल र चरित्र

पुरुजान आवारी

नेपाली कांग्रेसको विधानलाई तथ्या बनार मलसँग निएएका समापति शेरबहादुर देउवा ठिक एक वर्षपछि कुम्कर्ण निद्राबाट हल्का व्यभिकरण छन् । तन्मैमा उनले कांग्रेस केन्द्रीय कार्य समितिको बैठक बोलाएका छन् असर २७ गतेबाट । कांग्रेस केन्द्रीय कार्य समितिमा छु भनी विर्सिस्केकाहरू फसइ भएका छन् आफ्नो पद सम्भरे ।

समापति देउवाले बोलाएको केन्द्रीय समितिको बैठकको चर्चा परिचर्चा नेपाली समाजमा जति हुनुपर्ने हो, छैन । अन्यत्र देशहरूमा देशको सबैभन्दा ठुलो पार्टी बैठकलाई लिएर बुद्धिजीवी, संचार जगत, सम्पर्क र गुप्तछुट्टहरूबाट बैठकलाई प्रभावित पार्ने सुझाव र सुधारका अनेक पक्षमा विचार-विमर्श हुने गर्छ ।

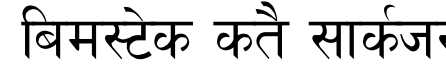
कांग्रेसको आन्तरिक जीवनमा हुने विचार-विमर्श र बैठकले देशमा केही पनि दिशानिर्देश गर्दैन भनी आम नागरिकमा सामुहिक चेतना निर्माण भएको हो, छैन । तसर्थ बैठकलाई लिएर कहीकतै स्पन्दन छैन । कांग्रेस बैठकलाई नागरिकले 'नोटिसमा' लिन छाडेका छन् । आम नागरिकको सामुहिक सचेत चेतनालाई बुझेर तदनुरूप सम्मोधन गर्न सक्ने नैतिक र राजनीतिक पू्नी कांग्रेस केन्द्रीय कार्य समितिबाट अलग भएकोले पार्टीमा यो अवस्था आएको नहर्ने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

भारतका समाजवादीहरूको स्थिति भन्दा वर्तमान नेपाली कांग्रेसको अवस्थामा पुगेको बच्चत समाजवादी आन्दोलनका प्रखर बौद्धिक नेता डा. रामबहादुर होशियारले भने, 'निराशामा पनि केही कतिय हुन्छ ।' उनले सामुहिक चेतनाको लागि भारतमासीलाई आह्वान गरेका थिए । यसरी व्यक्तिगत तवरबाट उनको समाजवादी आन्दोलनको अवस्थानलाई बिर्सेर आफ्नो कतिय पुरा गरेका थिए होशियार ।

विश्व इतिहासमा कुनै, कैले, कसरी कुन पार्टीको उत्थान र पतन भयो भन्ने सरोकारबाट यो लेख अलगडि बढाउन म चार्छुं । पार्टी राजनीतिका जनकाहरूले कांग्रेस अब 'कमिनाटाङ पार्टी' हुन्छ भन्न खगेको पनि धेरै भएकोले त्यो विषय पनि बोली भइसक्यो । कांग्रेस न निकट प्रविषमा कोमिताङ हुन्छ, न दश बर्साँछ एकछत्र राख गरेको छिसेको देश भार तको भारतीय जस्ता पार्टी (भाजपा) जस्तो नै हुने कुनै नशय छ । तर पनि राजनीतिक शिक्षाले नेपाली कांग्रेसले भारतको राजनीतिक पार्टीहरूबाटै लिन सक्दा व्यावहारिक हुने सिखाँछ । अब शिक्षा पढ्न भइरहेको भारतीय राष्ट्रिय कांग्रेसबाट लिन सक्दा व्यावहारिक हुने सिखाँछ ।

कांग्रेस रूपान्तरणको बाँकी जेलाइँदै केही युवा र सक्न नेताहरू राजनीतिक अभियान नै प्रारम्भ गरेर 'मेरो देशमा पुर्गेका छन् । महामन्त्रीइयका अभिव्यक्तिलाई पनि पार्टी यथास्थितमा चल्न नगरेको निष्कर्षमा पुगेको भान हुन्छ ।

अब प्रश्न उठ्छ, पार्टी नयाँ बनाउने वा रूपान्तरण गर्ने अभियानको बाटो के हो ? सरकारमा जाने बाटो हो कि नजतामा जाने बाटो हो कि वा आर्किभम पहिले रूपान्तरण

परियोजना पछिचान र कार्यान्वयन, आपसी हितका लागि समानता र भागिदारी भगनाको बडावा, सक्रिय सहयोग र आपसी सहायता अभिविड तालिम र अनुसन्धानमयक गतिविधिम बडावा, विकास कार्यक्रममा सहायता, मौजुदा अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय संगठनहरूसँग सम्बन्ध विलास, सन्चालित परियोजनाहरूको उत्पादकत्व वृद्धि । जहाँसम्म बिमस्टेकको कार्य क्षेत्रको कुरा छ, सन् १९९७ मा बंगालदेशको राजधानी ढाकामा सम्पन्न दोश्रो मन्त्रिस्तरीय बैठकमा व्यापार तथा लगानी, परिवहन तथा सञ्चार, ऊर्जा, पर्यटन, प्रविधि र मत्स्य गरी ६ वटा कार्यक्षेत्र अगाडि सारिएको थियो । सन् २००८ मा भारतको र जखानी नयाँदिल्लीमा सम्पन्न आठौँ मन्त्रिस्तरीय बैठकमा कृषि, गरीबी निवारण, अन्तर्राष्ट्रिय आतंकवाद, पर्यावरण एवं प्रकृति प्रवर्द्धन, संस्कृति, जनस्वास्थ्य, जनसम्पर्क, जलवायु परिवर्तन गरी आठवटा कार्य क्षेत्र बप भई १४ वटा पुर्‍याइयो । भर्खरै सम्पन्न चौथो शिखर सम्मेलनमा ब्लु इकोनोमी र माउन्टेन इकोनोमी बप भई कार्यक्षेत्र १६ वटा पुगेको छ ।

सदस्य मुलुकको सांकेचीम समानता, क्षेत्रीय अग्रगुता, शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्व, सङ्गतीतिक स्वतन्त्रता, आन्तरिक भाषिमतामा अवस्थापे, पार स्परिक लाभलाई बिमस्टेकले मार्गनिर्देशक सिद्धान्तका रूपमा स्वीकार गरेको छ ।

यस्तै, बिमस्टेकले निम्न विषयलाई आफ्नो मूल उद्देश्य बनाएको छ – क्षेत्र विशेष

जस्ता, पार्टी र राष्ट्रको भक्त भएपछि नेताको भक्त हुनुपर्दैन ।' नेपाली कांग्रेसमा त हिजोआज नेताभक्त होइन, नेताको दास नै बनाउने परि पार्टी छ । अतिखेर भारतीय जस्ता पार्टीलाई आमुस परिवर्तन गर्न भनी गोविन्दाचार्यले कम्मर कसें, त्यतिखेर धेरै कमले मान वर्तमान प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र गृहमन्त्री अमित शाहको नाम सुनेका थिए । दिल्लीमा गजकक परेर पार्टी कब्जा गरेर बसेका मुद्दा र अख्छी नेताहरू यही प्रकरणमा फालिए ।

भाजपाभाथि वैचारिक तलबाट हामी 'संघ परिवार' भनिने राष्ट्रिय स्वयंसेवक संघलाई व्यापक परिचालन गरियो । त्यही संघ परिवारबाट गोविन्दचार्य प्रचारक थिए । संघका प्रचारक सरल, त्यागी र समर्पित मात्र होइन बेदमा हुन्थे । उनीसँग शास्टरमा संगठन गरेको अनुभव थियो । उनले चेहरा भन्दा पनि चरित्रमा जोड दिए । कैयन् आकर्षक चेहराहरूको चरित्रिक अवगुणलाई केलार तित्कले पार्टीमा प्रवेश निषेध गराउन सफल भए । भारतीय जस्ता पार्टी र यसका नेता अन्य दलभन्दा फरक देखिन थाले ।

कांग्रेसका केन्द्रीय नेताहरूमा पार्टीको शास्टरमा संगठन गरेर नेता बनेका कोही छैनन् । विचारी राजनीतिबाट नेतृत्वमा पुगेकाहरू अहिले सर्वत्र असफल देखिनुको कारण नै यही हो । देउवहोछि एनपी साइसम्मको ट्याक हेरी, किन भित्रले देशलाई सही नेतृत्व दिन सकेनन् ?

तसर्थ, चुनौती गृह धिमिरैलाई मात्र छैन, फरक हुनुपर्ने र संगठन र नागरिकले स्वीकार्नुपर्ने चुनौती महामन्त्रीइय विश्वप्रकाश र गगनलाई पनि छ ।

भारतीय राजनीतिमा असल चरित्रको परिभाषा गोविन्दाचार्यले गरे । तसर्थ चरित्रलाई जनताको चेहरा बनाउन भाषपा सफल भयो । चरित्र र चेहरालाई 'रि-ब्राइड' गरेर करोडी भारतीयसमक्ष प्रस्तुत गर्दा नयाँ बीजेपी पार्टीको मात्र उदय भएन, नयाँ र शांतिशाली भारतको पनि उदय भयो । भारत स्वतन्त्र भएछिँछि एकछत्र राज गर्न सफल भारतीय राष्ट्रिय केसको अवस्था संसदमा न्यूनतम १० प्रतिशत सिट पनि न्याउन नसके गरी छर्कियो ।

भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीको ठूलो परि वार गुजरातबाट निक्केर दिल्ली आएन । मोदी प्रम एकैै कारण उनका परिवारले कुनै राजनीतिक र आर्थिक फाइदा लिन असम्भव भयो । अहिले पनि उनका भाइ भ्रतिआहरू कोही साइकल पच्चर बनाउँछुन्, कोही क्वाडी उठाउँछुन् त कोही सामान्य शिक्षकको जीवन बिताउँछुन् । यसबाट जनताको नजरमा मोदीको चेहरा साफ छ । उनी परिवारबाटका मायाबालबाट मुक्त भएर भाषणमा सडै भन्न सक्छुन्, 'म १ अर्ब ४० करोड भारतीयको अभिप्रेमक हुँ ।' दश वर्ष भइँछि निरन्तर शासन गर्दा पनि उनको चरित्र वेदाङ्क छ, उनी पार्टीको भोट बढ्नुले सैमिन भएका छन् ।

माथिको मोदी सन्दर्भलाई जोडेर नेपालमा घटेका भुटानी शरणार्थी, ललितनिवास प्रकरण र संसदमा समगुपतिगबाट प्रवेश गरेका नेता सम्बन्धले पाएको प्राथमिकता हेरी । नजबन्धे छैन ? त्यो राष्ट्रिय रूपमा अष्टरक्षक नेताको नेटवर्क भेटिन्छ, संसदमा परिवार भेटिन्छन् । सरकार सञ्चालनमा सन्तान सेमलाई इष्टतारको प्रशिक्षण निकाड्नुदहेको पाइन्छ ।

यही कारण हो- नेपालको राष्ट्रिय चरित्र नेताहरूकै कारण 'अष्ट' छ र यसलाई केन्द्रमा राखेर २७ गतेबाट सृष्ट हुने केन्द्रीय कार्य समितिले बहसको मुल मुल बनाउनुपर्छ । पार्टीको आन्तरिक जीवनमा देखिएको निस्विचारतायुक्त जीवनशैलीको निष्पन्न र स्वतन्त्र निष्कारबाट अनुसन्धान गर्ने आयोग गठन गर्नुपर्छ ।

भारतीय बुद्धाहरूले 'बैसा' र 'पर विदेशमा' पाए पनि आफ्नै देश नबनाई आत्मसम्मान र स्वाभिमानी व्यक्ति हुन सम्भव

छैन भनी बुझे । चीनमा पनि तीन दशक अगाडि त्यही भएको थियो । युवाहरू हतास, निराश र कौहिल्यै यो भारत देश समृद्धिको यात्रामा अगाडि बढ्दैन भन्ने सोच बन्दैदैँछन् । राजनीति सुँएमा नेपाललाई पनि त्यो अवस्थामा ल्याउन सकिन्छ ।

प्रविष्टिसँग पार्टीको संगठनिक ढाँचा जोडिएपछि भाषपाको चाल नै फरक भयो । संगठन भित्र संवाद, सम्पर्क र निष्पत्र प्रक्रिमा फटाफट हुनथाल्यो । देशभरि मात्र होइन, विदेशमा पनि एउटै आवाज गुन्जियो । स्थानीय र प्रदेशमा भएको सरकारको कामकारवाहीको पार्टीले अनुगमन मात्र गरेन, त्यही आधारमा कार्यकर्ताको राजनीतिमा मूल्यांकनको परिपाटी सुरु भयो । स्थानीयस्तरमा नेतृत्व विकासको क्रम 'मेरिट' बाट अगाडि बढ्न थाल्यो ।

भर्खरै सम्पन्न अमेरिका भ्रमणमा

मोदीले पाएको उचाइ नयाँ भारत र नयाँ पार्टीको उत्पत्तिको कारण सम्भव भएको भनी विश्वले बुझ्यो । नेपालका प्रम पुष्पकमल दाहालले भारतीय प्रम मोदीसँगको भेटघाटलाई ऐतिहासिक र गौरवशाली भनी रमाइलेको बेला एक जना भारतीय व्यापारीले आफूलाई प्रधानमन्त्री बनाउन दिल्ली गएको भनी सार्वजनिक अभिव्यक्ति दिएर संविधान, सार्वभौमसत्ता र आम नागरिककै हुलात लिने गरी भाषण ठोके । अन्ततः संसदको रोपुक्रम उभिएर अपराधी भई आत्मालोचना गर्नुपर्ने अवस्थामा उनी पुगे । भुक्तिको कोष, खुम्चिको छुत्ती, गुमेको शान र गुलास हिमालले नेपालमा नेतृत्व दिन सक्तैन । अहिलेको उद्यमनयनका नेताहरूमा यस्ता चरित्रिक विशेषता बढ्दौली भेटिन्छन् ।

उच्च अदार्श, नैतिक शांति, भार तीय हुनुको गौरव र सत्तासर्तको निष्पृहताले आज नरेन्द्र मोदी मात्र होइन यो पार्टीको एउटा ठूलो नेतृत्वपीक स्थानीय तहदेखि जिल्ला, राज्य हुँदै केन्द्रसम्म निर्माण भएको छ । कांग्रेसमा भने राजनीतिक नेतृत्वको अकाल छ, खडेरी छ ।

विगत दश वर्षको भाषपाको स्थितिगत कालमा पछिल्लो दुई वर्षमा केही प्रगट मान्न थालेको छ । यो प्रगट किन र कहाँबाट भए भन्ने भनी नेपाली कांग्रेसले पार्टी बैठकमा सुरू जरूरी छ ।

तीन वर्ष अगाडि जतापुकारा नडा भाषपा पार्टी अग्रस्थ भए, पार्टी बैठकहरू नडाको निवासमा हुनथाल्यो । पार्टीका अन्य नेतृले पनि अग्रस्थको नबकन गर्नु थाले । नेताको घर घाउने चाक्रीबाजले गर्दा नेतालाई चाचरी घर्न पर्दा थाल्यो । पार्टीमा चाक्रीबाजहरू पुर्खुल हुनथाले । अग्रस्थ चाटुकारबाट बेचिएर त्यसैलाई अनिम सत्य ठान्न थाले । पार्टी नेता र सक्का कार्यकर्ता बीच चाटुकार आए ।

भाषपाले भर्खर विचारणाको दुई महत्त्वपूर्ण राख्दमा चुनाव विधानको । अग्रस्थ नडाको राज्य हिमालचलनै पार्टी खायो । पार्टीको शुंखलाबड आसर्षिक बैठकहरू बने, बस्निरहेकै छन् । पार्टीमा आमुल परिवर्तनको प्रक्रिमा सृष्ट भयो । अग्रस्थ चाटुकारबाट मुक्त गरिने चर्चा पतिखेर छ । तत्कत भाषपा कार्य समिति एकमतमा आयो । नेपाली कांग्रेसमा समीक्षा बैठक अने वर्ष दिन लाग्यो छ । एकैडा वर्षी मात्र होइन इडुइड गनगएको छ । एक वर्ष अगाडि गर्नुपर्ने समीक्षा अहिले हुँदछ । यो बालने 'राजी शतश्रीमा पार्टी चल्न असम्भव छ, सोच । अन्त्यमा, पार्टी सञ्चालित देउबलाई कांग्रेस पार्टी र यसका कार्यकर्ताहरूले विश्वसनमा बसाए । अब कांग्रेस र नेोकरन्धलाई बचाउने पालो देउवाको छ । उनको चेहरा र चरित्रबाट मात्र होइन, बालबाट पनि अब कांग्रेस निडिने बाटोमा छ । कांग्रेस बचाउन पहिले श्रीगणेशाय नमः भनेको देउवाबाट पार्टीको मुक्ति हो ।

(समाेर: अनलाइनखबर)

बिमस्टेक कतै सार्कजस्तै दुर्बल बन्दै त छैन ?

क्षेत्रमा नेपालले अग्रुलाई गरेको छ ।

नीति निर्धारण अङ्ग, कार्य सञ्चालन अङ्ग र समन्वय अङ्ग गरी तीन तहको ढाँचामा बिमस्टेकको प्रशस्तानिक संघन निर्माण गरिएको छ । शिखर सम्मेलनलाई नीति निर्माण र निर्णय तहको सबैभन्दा शक्तिशाली अंग मानिन्छ । शिखर सम्मेलन प्रत्येक दुई वर्षमा हुनुपर्ने प्राधान्य भए पनि स्थापनाको २९ वर्षमा चारवटा शिखर सम्मेलन मात्र सम्पन्न भएको छ । बिमस्टेकको चौथो सम्मेलन राजधानी काठमाडौँमा हलसलै सम्पन्न भएको छ ।

क्षेत्रीय संगठन निर्बिचत पारस्परिक लाभका लागि स्थापना भएका हुन्छन् । बिमस्टेकबाट लिन सकिने लाभको कुरा। गर्दा, बिमस्टेक बिमस्टेक अर्थिक तथा प्राविधिक मन्त्र भएकाले भारत, श्रीलंका, बंगलादेश, म्यानमार र थाइल्यान्डजस्ता समुद्रसँग जोडिएका मुलुकले अन्तर्क्षेत्रीय व्यापार, पर्यटन, ब्लु इकोनोमीबाट लाभ लिन सक्छन् । नेपाल तथा भुटानजस्ता जलसम्पदले धनी र पहाडी क्षेत्र बढी भएका मुलुकले कृषि र जलविजुत लाभ लिन सक्छन् । भारत तथा थाइल्यान्डजस्ता ठूला र समुन्नत अर्थतन्त्रबाट नेपाल, भुटान, म्यानमारजस्ता मुलुकले सगानी तथा प्राविधि हलान्तगर्गको लाभ लिन सक्छन् । भारत तथा थाइल्यान्डजस्तो ठूलो अर्थतन्त्रले बंगलादेश तथा पापलमा उपजल्य सस्ती श्रमशक्तिको उपयोग मात्र गर्न सक्दैनन्, बर युवाशक्तिक परिचालन, सूचना प्रविधि र

अन्तर्क्षेत्रीय लगानी तथा व्यापार लाभ लिन सक्छन् ।

यस्तै, बंगलादे शाले उसको टेक्सटाइलको व्यापारलाई बिमस्टेक क्षेत्रभित्र व्यापक बनाउन सक्छ । बिमस्टेकको प्रभावशाली सदस्य भारत बिस्सको महत्त्वपूर्ण सदस्य हुनुका नाताले बिमस्टेकको अर्थतन्त्रलाई बिस्सका अन्य सदस्य मुलुक (ब्राजिन, रस, चीन र दक्षिण अफ्रिका)सम्म जोड्न लक्षिड गरिदिन सक्छ ।

जहाँसम्म नेपालले लिन सक्ने लाभको कुरा छ, बिमस्टेकको कुनै पनि मुलुक बीड धर्मको बिखड छैनन् । थाइल्यान्ड, म्यानमार, श्रीलंकाका बीड धर्मवलम्बीको बाहुल्य रहेको छ । नेपाल गौतम बुद्धको जन्मस्थलो भएकोले बुद्ध सर्किटको अवधारणालाई ती मुलुकसम्म पुर्‍याइ पर्यटन प्रवर्द्धनमा बृद्धि गर्न सकिन्छ ।

यसअधि नेपालमा उत्पादित बिजुली भारत तथा बंगलादेशलाई मात्र बेच्नुपर्ने बाध्यता थियो । चौथो शिखर सम्मेलनका क्रममा सदस्य मुलुकहरूबीच 'डिड कनेक्टिभिटी' सम्झौता हस्ताक्षर भएको सन्द्भमा ४४६ मेगावाटको माथिल्लो तामाकोशी निर्माण अर्निम चरणमा रहेको छ । यस्तै ७८० मेगावाट क्षमताको पविचय सस्ती, १२०० मेगावाट क्षमताको बुढीगण्डकी, ९०० मेगावाट क्षमताको माथिल्लो कर्णाली निर्माण गर्ने सोच बनाइएकोले उत्पादित बिजुली सार्क मुलुकसँगै म्यानमार र थाइल्यान्डसम्म बिकी गर्न सकिन्छ ।

(समाेर: रातोपार्टी)

